

PERSBERICHT

15 maart 2012

Verslag aan het federaal Parlement: Diplomatieke en consulaire posten: interne controle op het financieel beheer van de werkingsfondsen en audit van het personeelsbeheer

 In zijn verslag aan het federale Parlement onderzoekt het Rekenhof de interne controle op het financieel beheer van de ongeveer 140 Belgische diplomatieke en consulaire posten. Daarnaast is ook het beheer van de human resources van die posten onderzocht en de mechanismen waarmee de FOD Buitenlandse Zaken de belangrijkste fasen van de personeelscyclus (aanwerving, bezoldiging, betaalkanalen) beheert.

Wat het onderzoek van het financiële beheer betreft (deel 1 van het verslag), stelt het Rekenhof vast dat de administratie al tijdens het onderzoek belangrijke inspanningen heeft geleverd om de interne controle te verbeteren.

Het Rekenhof stelt echter ook vast dat met de werkingsmiddelen van de posten verrichtingen worden gefinancierd die niet als werkingsuitgaven kunnen worden beschouwd, zoals investeringen en kosten van het centrale bestuur of andere derden. De uitgaven van de posten worden bovendien aangerekend op diverse begrotingskredieten die ook voor andere uitgaven van het centrale bestuur dienen. Door die ondoorzichtigheid kunnen de werkelijke kosten van de werking van de diplomatieke posten slechts bij benadering worden geraamd.

De bevoegdheidsafbakening en het overleg tussen de vele diverse internecontroleactoren laten te wensen over. De opdrachten van de regionale boekhoudkundige coördinatoren (RBC) overlappen met die van de Postinspectie. Beide diensten hebben geen systematische toegang tot elkaars verslagen. De Postinspectie, die vooral uit diplomaten bestaat, is geen onafhankelijk controleorgaan.

Bij de toepassing van de Belgische regelgeving voor overheidsopdrachten voor werken wordt meestal rekening gehouden met de omstandigheden in de ontvangstaat. Deze uitzonderingsregeling moet worden gepreciseerd in een wet. De posthoofden en attachés voor ontwikkelingssamenwerking treden als gedelegeerd ordonnateur bij de gunning en uitvoering van overheidsopdrachten, maar de ministeriële besluiten die de rechtsgrond daartoe moeten bieden, ontbreken. Er is tot slot geen gestructureerde controle ex post van alle uitgaven voor een welbepaalde opdracht.

Zoals internationaal gebruikelijk wordt de ontvangst van de gelden (loketfunctie) voor visumaanvragen in sommige landen uitbesteed. Daarvan ontbreekt echter soms een schrif-

telijke overeenkomst. Evenmin is het duidelijk of zo'n uitbesteding doelmatig is en of de concurrentie heeft kunnen spelen. De uitbesteding leidt ook niet altijd tot minder visumpersoneel. Door informaticaproblemen kunnen sommige posten onvoldoende garanderen dat de ontvangsten van het privébedrijf correct worden berekend en doorgestort. De ontvangsten uit consulaire rechten worden meestal met maanden vertraging aan de Schatkist gestort.

Er zijn tekortkomingen in de interne controle er bij de subsidies aan lokale organisaties in de ontwikkelingslanden. De opvolgingscapaciteit en het toezicht door de centrale diensten blijven ontoereikend. Daardoor kan niet worden gegarandeerd dat de organisaties de subsidies gebruiken waarvoor ze bedoeld zijn en dat ze niet ook bij andere donoren subsidies aanvragen. Hoewel veel van die pijnpunten al werden vermeld in een externe audit uitgevoerd in 2006, werd met de aanbevelingen van dit onderzoek onvoldoende rekening gehouden. De administratie plant een aanpassing van het beleid en van de procedures om deze punten te verhelpen en subsidiefraude tegen te gaan.

De inventarissen van de materiële vaste activa van de posten vormen een onsamenhangend geheel. De totale waarde van de activa bij de posten is dan ook onbekend.

Op grond van het Verdrag van Wenen zijn diplomatieke vertegenwoordigingen in bepaalde gevallen vrijgesteld van lokale belastingen in de ontvangststaat. Vele landen passen daarnaast ook het principe van de wederkerigheid toe, waarbij de vrijstellingen die worden verleend als ontvangststaat worden afgestemd op die welke de eigen vertegenwoordigingen genieten in de zendstaat. In België ontbreekt daarvoor een systematische aanpak. Er zou een permanente gegevensbank moeten komen en een geïnstitutionaliseerde opvolging. De FOD Buitenlandse Zaken sluit zich aan bij deze aanbevelingen en pleit voor een aanpassing van het beleid. Zo zou in overleg met de FOD Financiën vanaf 2012 het wederkerigheidsprincipe voor alle btw-materies stapsgewijs kunnen worden ingevoerd.

De audit van het personeelsbeheer (deel 2 van het verslag) heeft de goede kwaliteit uitgezonden van het beheer van de individuele geldelijke loopbanen van de personeelsleden van de buitendiensten.

Bij de processen van aanwerving en bezoldiging worden een aantal opmerkingen gemaakt. Zo beveelt het Rekenhof, uit bekommernis om de rechtszekerheid, aan een specifieke reglementaire grondslag te verlenen aan de aanwerving van lokaal personeel dat ter plaatse wordt aangeworven op initiatief van de diplomatieke posten. Daarbij zou, na de opstelling van een kadaster van het contractueel personeel, ook het maximum moeten worden vastgesteld dat elke diplomatieke post mag aanwerven. Dat kadaster zou de criteria moeten definiëren waarmee de ambten die lokaal aan contractuele personeelsleden worden toegekend kunnen worden onderscheiden van de ambten die aan geëxpatrieerde contractuelen worden toegekend.

Het bezoldigingsstelsel wordt gekenmerkt door het feit dat de statutaire personeelsleden een wedde en een postvergoeding ontvangen. Het Rekenhof beveelt aan het beheer van de human resources van de buitendiensten van de FOD Buitenlandse Zaken verder te moder-

niseren en daarbij vooral een exhaustief administratief en geldelijk statuut goed te keuren dat is aangepast de nieuwe hervormingen van het federaal openbaar ambt. De regelgeving over het geldelijke statuut moet worden geactualiseerd (o.m. wat de postvergoeding betreft) en er een nieuw geldelijk statuut worden opgesteld dat een juridische grondslag verleent aan de toekenning sinds december 2004 aan de statutaire personeelsleden van de buitendiensten, van de weddeschalen ingevoerd door de Copernicushervorming.

Ter wille van de transparantie en de administratieve rationalisering beveelt het Rekenhof tot slot aan het aantal actoren te beperken dat optreedt bij de betaling van de bezoldiging. Dat kan gebeuren door de rol van de CDVU te versterken en door de boekhouddiensten van de FOD niet langer tussenbeide te laten komen bij de betaling van de uitgaven zodat ze zich kunnen concentreren op de controle van de conformiteit van de uitgave.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Diplomatieke en consulaire posten: interne controle op het financieel beheer van de werkingsfondsen en audit van het personeelsbeheer* werd aan het federale parlement bezorgd. Het verslag (153 p.), de samenvatting (4 p.) en dit persbericht zijn terug te vinden op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).